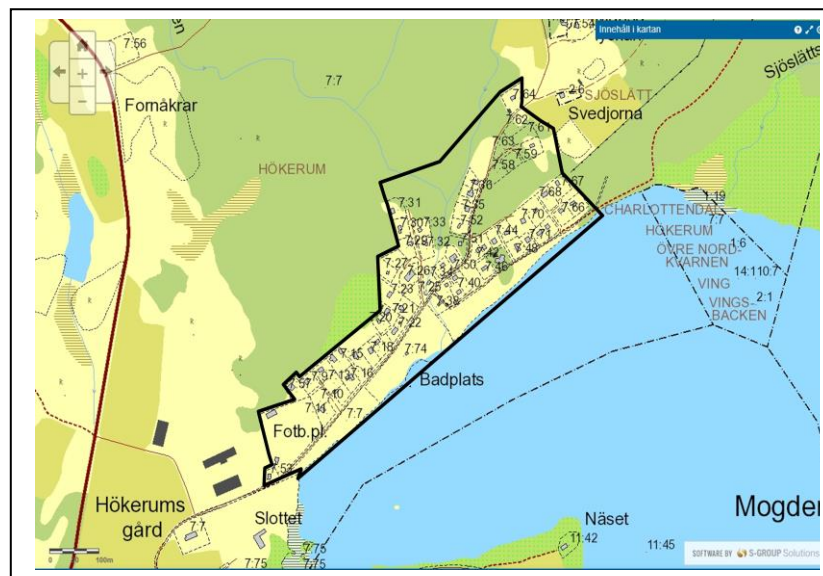

ULRICEHAMNS
KOMMUN

BEHOVSBEDÖMNING

Detaljplan för
Mogden, Ulricehamns kommun
om planen kommer att innebära betydande miljöpåverkan

2015-XX-XX Kommunstyrelsen

Inledning

Enligt Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska vid tillämpningen av 6 kap. 11 § miljöbalken genomförandet av en plan, ett program eller en ändring i en plan eller ett program antas medföra en betydande miljöpåverkan om

1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken (MB).
2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i bilaga 3 till förordningen.

Eftersom detaljplaner generellt definieras som planer för små områden på lokal nivå så gäller ovanstående endast om kriterierna i bilaga 4 till förordning 1998:905 (miljöbalken) ger att så är fallet.

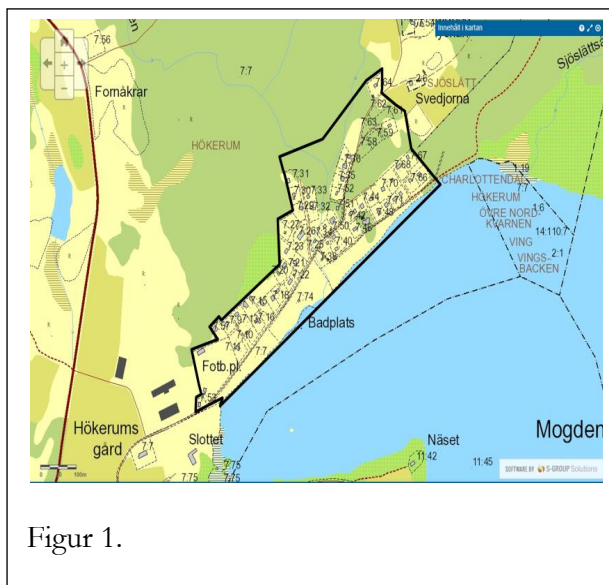
Syfte och planens huvuddrag

Beskrivning av området

Planområdet är ca 27,4 ha stort (Figur 1). Huvudsyftet med planförslaget är att utöka den befintliga bebyggelsen i området samt ansluta området till kommunalt vatten och avlopp. Vidare är syftet också att hantera problemet med regelbundna översvämningar längs strandområdena samt hantera önskemål om avstyckning av fastigheter och om- och tillbyggnader.

I samband med detaljplanering bör också naturvärden och ekosystemtjänster vägas in i bestämmelser om markanvändningen. Orsaken till detta är den klimatförändring som redan idag är en realitet, t.ex. med bland annat mer frekvent extremväder, stora nederbörds-mängder under korta tidsperioder och därmed stora dagvattenmängder.

Planområdet, ligger ca 9 km NV om Ulricehamn, strax NÖ om Hökerum samhälle och utgör en del av Mogdensjöns norra strand. Området avgränsas i söder av Mogdensjön, i norr av skogs- och åkermark, i väster av gränsen för idrottsanläggningen och i öster av bebyggelse och kulturminnesområde kallad Svedjorna. Planområdet utgörs av fritidshus i

Figur 1.

anslutning till Mogdens badplats.

Största delen av området utgörs av privatägd mark medan badplatsen (Hökerum 7:74) och vattenverket (Hökerum 7:53) ägs av Ulricehamns kommun samt Ulricehamns Energi AB äger en transformatorstation.

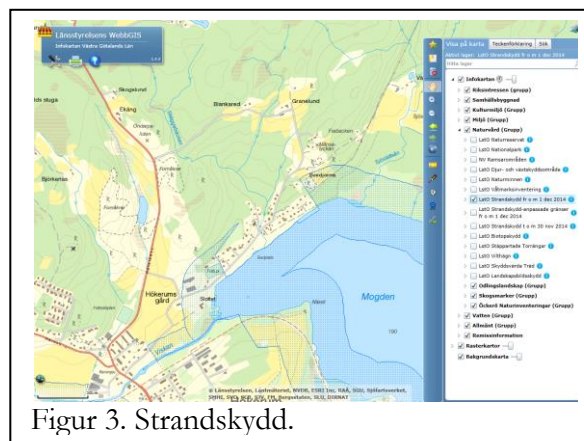
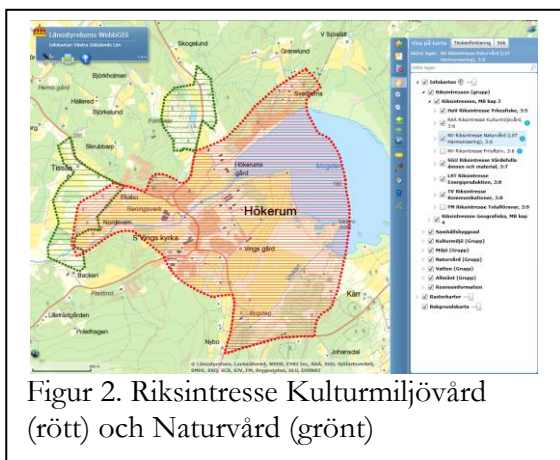
Planområdet sluttar från norra gränsen ner mot Mogdensjön. De lägre delarna mot sjön är mycket flacka och grundvattnet ligger högt i området. Inom planområdet finns ca 2,5 ha lövskog, ca 2 ha trakthygge och ca 1,7 ha strandmiljö, öppen gräsbevuxen sandstrand blandat med högvuxna tallar och lövträd samt främst videbuskbestånd. I övrigt består arealen av fritidshustomter och idrottsanläggning.

Naturvärdesinventering

En naturvärdesinventering av planområdet har genomförts (Bilaga 1). Naturvärdesinventeringen omfattar hela detaljplaneområdet men speciellt fokus har lagts på strandområdena vid Mogdensjön och den bäck som skär centralt genom området.

Översiktsplan/Delöversiktsplan

En ny översiktsplan som beräknas antas under 2015 håller på att tas fram. I denna utpekas planområdet som ett LIS-område för bostäder.

Natura 2000, Riksintressen, Strandskydd och Friluftsliv

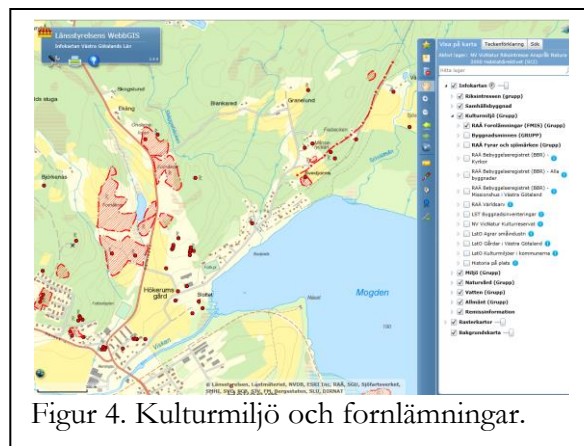
Hela planområdet är riksintresse för Kulturmiljövård och NV om planområdet finns område av riksintresse för naturvård (Figur 2). Vid Mogdensjön råder strandskydd 200 meter som dock är hävt inom detaljplaneområdet (Figur 3). Strandskyddet kommer att återinträda då gamla detaljplanen hävs. Avsikten är att strandskyddet åter igen ska hävas i samband med fastställandet av den nya detaljplanen.

Biotopskydd

Inom planområdet finns en stengårdsgård som utgör planområdets östra gräns. Denna stengårdsgård avgränsar också planområdet mot fornlämningen vid Svedjorna (Figur 3).

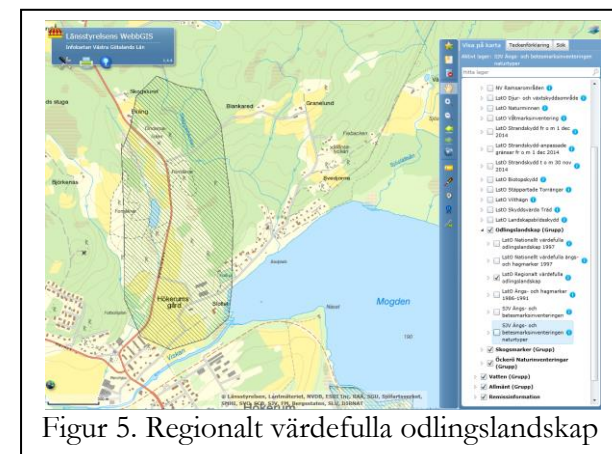
Kulturmiljö och fornlämningar

Det finns en fornlämningspunkt centralt i planområdet (Figur 4). Direkt öster om planområdet finns fornlämningsytan Svedjorna, (Figur 4).

VA och Dagvatten

Västra delen av planområdet utgör vattentäckt. Två stora bäckar rinner in i planområdet norrifrån och rinner samman centralt i planområdet (Figur 5). Tidvis kan vattenflödet vara kraftigt och orsaka översvämningar inom den södra, centrala delen av planområdet där bäcken rinner ut i Mogdensjön och 150-200 meter uppströms. Dessutom översvämmas strandområdet och tomterna runt fastigheterna närmast sjön i östra delen av planområdet.

Förorenad mark

Det finns inga uppgifter om förorenad mark inom planområdet.

Naturvärden

Förutom de tidigare nämnda riksintressena tillhör den västra delen av planområdet ett

utpekade område för regionalt värdefulla odlingslandskap (Figur 5). Gränsande NV om planområdet finns också områden som är utpekade i olika ängs-, hag- och betesmarksinventeringar. Gränsande i V finns Skogsområde utpekade i Lövskogsinventeringen (Figur 6).

naturinventeringen. I en del trädgårdar fanns också litet äldre träd med potential att utveckla högre naturvårdsvärde i framtiden.

Området har en stark antropogen prägel och de biologiska värdena är generellt låga. I den översiktliga naturinventeringen hittades några delar vars värde var litet högre och/eller vars värde har potential att utvecklas i framtiden. Detta gäller hela strandmiljön längs Mogdensjön – områdena 4, 9, 10, 13, 14 och 15 i naturinventeringen, de norra centrala delarna av planområdet – område 1 och 6 i naturinventeringen samt kantskogen runt idrottsanläggningen – områdena 7 och 8 i

Förändringar/effekter

Området

Planområdet är idag till stor del bebyggt med fritidshus/året runt boende. Området har därför redan idag påverkats mycket av människan. Den planerade utbyggnaden av området fortsätter denna utveckling.

Även om utbyggnaden av området i form av avstyckning av nya tomter och tillkommande nya byggnader är relativt begränsad påverkas området som helhet. Ytterligare skogsmark kommer att omvandlas till bebyggelse.

Denna omvandling innebär att förutsättningarna för de arter som bundna till skogsmiljöer att existera i området minskar. En sådan förändring kompenseras dock, till viss del, av att nya trädgårdar kommer att anläggas på tomterna som bebyggs.

Arterna i området bygger tillsammans med miljöerna upp ekosystemen och ekosystemen ger oss människor gratis ekosystemtjänster i form av bl.a. ren luft, rent vatten, etc. Då strandmiljön mot sjön Mogden och skogsområdet i planområdets centrala, norra del kommer att finnas kvar efter detaljplanens genomförande och att ytterligare trädgårdsmiljöer tillkommer bedöms påverkan på ekosystemtjänsterna att vara relativt liten.

Vid detaljplaneläggningen är det dock viktigt att ta hänsyn till ekosystemtjänsterna och

bevara de naturområden och naturkvaliteter som finns inom planområdet, se vidare avsnittet Naturvård och förslag på naturvårdsåtgärder.

Översiktsplan

Planen är förenlig med den nya översiktsplanen som håller på att tas fram och är i denna utpekad som ett LIS-område för bostäder.

Natura 2000, Riksintressen och Friluftsliv

Riksintressena bedöms inte påverkas av detaljplanens genomförande. Befintlig bebyggelse kommer att finnas kvar och nybyggnationen är begränsad. Genom att strandmiljön blir kvar påverkas inte friluftslivet i någon större utsträckning. Både badplatsen och idrottsanläggningen kommer att finnas kvar.

Strandskydd

Då den nya bebyggelsen inte är planerad att ligga i nära anslutning till Mogdensjöns strandmiljö förfaller detta vara ett lämpligt LIS-område som ger både strandnära boende och liten påverkan på strandmiljöerna.

Det finns dock en stark koppling mellan dagvattenflödet i planområdet och strandmiljöerna genom att bäckarna som rinner in centralt i norra delen av planområdet mynnar i Mogdensjön. Dynamiken i bäckarnas flöde skapar och påverkar speciella strandmiljöer (områdena 14 och 15 i översiktliga naturvårdsinventeringen). Detta är

viktigt att ta hänsyn till i detaljplanearbetet. Strävan bör vara att bevara bäckarnas nuvarande dynamik. På så sätt kan påverkan på strandmiljöerna mildras och miljöernas betydelse ur ett ekosystemtjänstperspektiv finnas kvar. Miljöerna bör definieras som naturmiljö och skötas i ett ekosystemtjänstperspektiv. Det är också viktigt att bebyggelsen närmast stranden, speciellt nya komplementbyggnader och tillbyggnader av befintliga hus, regleras i planbestämmelser och minimeras för att minska påverkan på strandmiljön. Ny bebyggelse i eller nära strandmiljöerna bör inte tillåtas.

Genomförs detaljplanearbete på detta sätt torde förutsättningarna att på nytt kunna häva strandskyddet i den nya detaljplanen vara större. En alternativ lösning skulle kunna vara att behålla strandskyddet söder om vägen och på så sätt skydda strandmiljön.

Biotopskydd

Stenmuren som utgör planområdets östra gräns är ett biotopskyddsobjekt. Denna kommer inte att påverkas av detaljplanens genomförande. Några planer att göra nya vägdragningar som ska passera genom stenmuren finns inte. Exakta positionen för planområdesgränsen är inte klar men det rekommenderas att den dras väster om stenmuren för att undvika konflikt med biotopskyddet.

Kulturmiljö och Fornminnen

Fornlämningssyten centralt i planområdet påverkas inte av detaljplanens genomförande. Fornlämningssyten Svedjorna ligger utanför planområdet i öster. Åtgärderna inom planområdet bedöms inte påverka fornlämningssyten och dess värde.

VA och Dagvatten

Det bedöms som positivt att hushållen inom området vid planens genomförande blir anslutna till kommunalt vatten och avlopp.

Inom planområdet finns idag en översvämningssituation. För det första översvämmas strandområdet och fastigheterna i öster som ligger närmast stranden, speciellt under våren. För det andra översvämmas de fastigheter som ligger låglänt och i närheten av bäckarna vid kraftiga regn, vårflod, etc. speciellt i närheten av strandområdet. Bäckarna passerar dessutom under huset på en av fastigheterna.

För att undvika översvämning i östra delen av området skulle man kunna undersöka vilka effekterna blir om vägen mellan fastigheterna och stranden höjs och på så sätt fungerar som en fördämning och skydd för fastigheterna. De flesta fastigheterna har redan idag någon form av grundläggningsskydd mot översvämning. För nybyggnation skulle detta kunna regleras i planbestämmelser. Dessa åtgärder bedöms inte få någon större påverkan på strandmiljön.

Problematiken av att bäcken svämmer över skulle kunna lösas eller åtminstone effekterna av översvämningen minska om någon form av dagvattendamm byggs. Två lösningar är tänkbara. För det första en damm som byggs i den fuktiga skogen i planområdets norra, centrala del. En annan lösning skulle kunna vara en damm på södra sidan av vägen i strandområdet i centrala delen där bäcken mynnar ut i Mogdensjön.

Ur naturvårdsperspektiv är båda lösningarna negativa. Värdefulla miljöer med fuktig skog alternativt sumpskogstypad skog skulle påverkas negativt. En damm i strandområdet bedöms ha mer negativ effekt än en damm i områdets norra del. Denna bedömning baseras på att naturvärdena i strandområdet har mindre arealutbredning vilket ger en större effekt av dammen. Skogsområdet i norr är större och påverkan skulle bli mindre areellt utbredd. Här ter sig också en damm som ett mera naturligt inslag och mer av den befintliga fukt-/sumpskogen skulle kunna vara kvar efter detaljplanens genomförande.

Ur naturvårdssynpunkt rekommenderas därför en dagvattendamm i den norra, centrala delen av planområdet. Stor försiktighet bör dock iaktas så att så mycket som möjligt av den befintliga miljön blir kvar och påverkan blir så liten som möjligt.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljö kvalitetsnormer för vatten bedöms påverkas mycket litet av detaljplanens genomförande.

Miljö kvalitetsnormer för luft

Detaljplanens genomförande bedöms ha liten påverkan på miljö kvalitetsnormer för vatten.

Trafik och buller

Genomförandet av detaljplanen innebär att trafiken inom planområdet endast ökar marginellt. Därför bedöms att inga bullerproblem kommer att uppstå vid planens genomförande.

Förorenad mark

Det finns inga uppgifter om förorenad mark inom planområdet.

Sociala aspekter och hälsa

En stor del av de befintliga värdena vad gäller sociala aspekter och hälsa såsom strandmiljön, idrottsanläggningen och skogsområdena kommer att finnas kvar i området efter planens genomförande. Livskvaliteter och hälsofrämjande möjligheter till idrott, avkoppling och rekreation, värden som finns inom planområdet idag är viktiga. Dessa värden kommer att vara oförändrade eller eventuellt öka inom planområdet. Möjligen kan en dagvattendamm, oavsett vilket av de två förslagen som väljs, ha en liten negativ inverkan.

Naturvård och förslag på naturvårdsåtgärder

Den översiktliga naturinventeringen visade att området är starkt påverkat av antropogen störning vilket har resulterat i låga naturvärden. Det finns dock undantag till detta som har potential att i framtiden utveckla högre naturvärden.

Kantskogen runt idrottsanläggningen innehåller litet äldre träd. Dessa områden, område 7 och 8 bilaga 1, bör avsättas som naturmark och lämnas för fri utveckling så länge träden inte utgör fara för människor. Om möjligt kan detta åtgärdas genom att grenar sågas ner eller att högstubbar skapas om det är nödvändigt att hela trädkronan måste tas ner.

Det finns även kring vissa fastigheter träd som har potential att utveckla höga värden i framtiden. Det är därför lämpligt att i planbestämmelserna reglera om marklov för trädfällning och att marklovet, så långt möjligt, kan villkora för skapande av högstubbar och omhändertagande av den döda veden. En organismdepå, dvs. ett ställe där den nedsågade (döda) veden läggs, bör skapas på en eller ett par platser inom planområdet.

Den norra, centrala delen av området, områdena 1 och 6 bilaga 1, utgörs av granskog i västra delen och i övrigt av yngre alskog. Området är fuktigt och vatten från bäckarna som kommer in i planområdet från norr och

öster översvämmar skogen. Området har potential att utveckla höga värden i framtiden. En eventuell dagvattendam bör byggas i fingern som går ner mot sjön, detta för att behålla den ursprungliga miljön i norr.

Bäckmiljöerna har högre värde och ur naturvårdssynpunkt vore det olyckligt att kulvertera bäcken.

Hela strandmiljön längs Mogdensjön är värdefull ur flera aspekter. Området har potential att utveckla högre naturvärden i framtiden. Idag finns relativt gamla tallar som om de lämnas för fri utveckling har potential att utveckla högre värden. Strandmiljön i sig är värdefull med blottade, exponerade ytor som är miljöer för den primära torrmarksfaunan. En fortsatt markstörning, speciellt i den redan störda östra delen, borde ingå i skötseln i framtiden för att behålla och öka det biologiska värdet.

Eventuellt nya bryggor bör endast tillåtas i den västra delen där det redan idag finns bryggor. Speciellt område 14 och 15 (bilaga 1) en fuktäng respektive en sumpartad skog är andra miljöer som har högre värde inom strandmiljön och bör lämnas för friutveckling. Viss skötsel av fuktängen område 14 bör tillåtas då den ligger intill allmänna badplatsen.

Områdena bör avsättas som naturmark och avsikten samt skötseln bör beskrivas i planbeskrivningen. Där det är möjligt bör

områdenas skyddas och dess skötsel regleras i planbestämmelserna. Detta är viktigt bl.a. utifrån perspektiv av ekosystemtjänster, naturvård, klimatreglering, biologisk mångfald, sociala värden, etc.

Ställningstagande

Eftersom detaljplanen är förankrad i ÖP (se ovan) antas att andra alternativa platser för verksamheten övervägts och att planområdet befunnits vara bäst samt att den föreslagna verksamheten orsakar minst skada inom detta detaljplaneområde.

Ulricehamns kommun måste tillåtas att växa och behovet av kvalitativt boende är stort. Anslutning av befintlig bebyggelse till kommunalt vatten och avlopp innebär en kvalitetshöjning och minskar också miljöproblemen.

Detta detaljplaneområde och den planerade utbyggnaden av området innehåller mycket få konfliktområden. Orsaken till detta är att området redan idag har en starkt antropogen prägel, att naturvärdena är relativt låga inom området och att de sociala värdena påverkas mycket litet. Även ekosystemtjänsterna påverkas litet av planens genomförande. Det finns också stora möjligheter att i samband med planens genomförande försäkra sig om att befintliga potentiella värden inom området får öka sitt värde i framtiden.

Med utgångspunkt från bilaga 4 till MKB-förordningen (1998:905) och ovanstående genomgång samt övriga bilagor är den samlade bedömningen:

Att ett genomförande av planen inte kommer att medföra betydande miljöpåverkan.

Denna slutsats kan komma att ändras under planarbetets gång. Nuvarande slutsats grundar sig på att genomförandet av planen verkligen försäkras om att befintliga potentiella värden får öka sitt värde i framtiden (se naturvärden och förslag till naturvårdsåtgärder) samt att övriga åtgärder inom planområdet tar hänsyn till de värden som pekats ut i denna behovsbedömning.

/Ola Alinvi
Miljöinspektör

Bilaga

1. Naturvärdesinventering

